

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 264/22
27.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Славица Зупанц, адвокат из Новог Београда, Јурија Гагарина 220/10, против тужених ВВ из ..., чији је пуномоћник Обрад Поповац, адвокат из Београда, Катанићева 16/4, ГГ из ..., чији је пуномоћник Чедо Бојанић, адвокат из Београда, Авалска 70 и ДД из ..., ради утврђења, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 982/16 од 13.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца АА и ББ, обоје из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 982/16 од 13.04.2021. године у ставовима првом и трећем изреке у односу на туженог ГГ.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 982/16 од 13.04.2021. године у преосталом делу става првог изреке, ставу другом, преосталом делу става трећег изреке и ставу четвртном и предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 982/16 од 13.04.2021. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је тужилац АА ванкњижни сувласник у делу од 1/2 новоформираног стана насталог претварањем подрумске етажe у стамбени простор у стамбеној згради која се налази у..., у улици ..., саграђеној на катастарској парцели

број ...и катастарској парцели број ..., уписаној као зграда број 1 у лист непокретности број ... КО ..., што би тужени били дужни да признају и трпе. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да заоставштину иза покојног ЋЋ чини ванкњижно право сувласништва у делу од 1/2 новоформираног стана насталог претварањем подрумске етаже у стамбени простор у стамбеној згради која се налази у ..., у улици ..., саграђеној на катастарској парцели број ... и катастарској парцели број ..., уписаној као зграда број 1 у лист непокретности број ... КО ..., што би тужени били дужни да признају и трпе. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су тужиоци АА и ББ ванкњижни сувласници у делу од по 1/2 новоформираног стана насталог претварањем таванске етаже у стамбени простор у стамбеној згради која се налази у ... у улици ..., саграђеној на катастарској парцели број ... и катастарској парцели број ..., уписаној као зграда број 1 у лист непокретности број ... КО ..., што би тужени били дужни да признају и трпе. Ставом четвртим изреке обавезани су тужиоци да солидарно туженима накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 291.000,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатом почев од извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу, из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужена ВВ је одговорила на жалбу тужилаца.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужилаца делимично основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеном наводима тужилаца, првостепена пресуда не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона у односу на туженог ГГ, пошто у том делу нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужиоца АА и тужених ВВ и ДД сада покојни ЋЋ је 1967. године од општине добио плац на коме је започео зидање куће. Објекат је стављен под кров 25.09.1968. године, а његово финансирање је вршио њихов отац. Породица је прво становала у делу куће који је био планиран као подрум, а приземље је у потпуности завршено 1968. - 1969. године, док је спрат комплетно завршен 1971. године. До тада је на спрату живела тужена ВВ, која се након женидбе тужиоца АА 1975. године преселила у стан у сутерену. Кућа је била омалтерисана само изнутра, као и поткровље, које су тужиоци почели да сређују 1980. године и за то је постојала очева сагласност. Приликом градње објекта у унутар породице није постојао договор у погледу расподеле његовог коришћења. Сутеренски простор је својим

средствима сређивала тужена ВВ, која чињеница произлази из њеног исказа и исказа тужене ДД, сведока ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ. Утврђено је да је сутеренски простор био недовршен, да је тужена ВВ улагала своја средства и у потпуности га адаптирала у стамбени простор. У листу непокретности ... КО ... на парцели ..., која се налази на адреси ..., уписано је право својине ЂЂ са обимом удела 317/1839, док за породичну стамбену зграду која се налази на истој парцели држалац није утврђен. Решењем Другог општинског суда у Београду О 2360/00 од 22.12.2000. године на целокупној заоставштини иза ЂЂ, бившег из ..., која се састоји од права власништва на кат. Парцели ... површине 1307 м², кат. Парцели ... површине 931 м², кат. Парцели ... површине 2534 м², кат. Парцели ... површине 2063 м², кат. Парцели ... површине 4344 м², кат. Парцели ..., површине 3516 м², кат. Парцели ... површине 3235 м² и кат. Парцели ... површине 11980 м², све уписано у поседовни лист ... КО ..., права коришћења са уделом на 1/2 идеалних делова на 647 м², ради изградње породичне стамбене зграде на катастарској парцели ... површине 1869 м², све уписано у ЗКУЛ ... КО ..., за наследнике на основу закона и међусобног споразума су оглашени син оставиоца АА који наслеђује све непокретности у КО ... и право коришћења са уделом од 9/10 идеалних делова земљишта у КО ... и ћерка оставиоца ВВ из ..., која наслеђује са уделом од 1/10 идеалних делова права коришћења на земљишту у КО .... Наведено решење је оглашено правноснажним 20.02.2001. године. Допунским решењем Првог основног суда у Београду О 8598/12 од 13.09.2012. године, утврђено је да накнадно пронађену заоставштину покојног ЂЂ сачињава ванкњижно право власништва са уделом од 1/2 идеалног дела на породичној стамбеној згради висине П + 1 са два стана на парцели ... и ... новог премера које су настале од катастарских парцела ..., ... и ... старог премера КО ... на основу решења Одељења за комуналне и стамбене послове СО Чукарица 05- број 50/761 од 10.06.1967. године, које је постало правноснажно 10.07.1967. године за наследнике по законском основу наслеђивања су оглашени син оставиоца АА са уделом од 1/2 идеалног дела накнадно пронађене имовине оставиоца и ћерка оставиоца ВВ из ..., која наслеђује са уделом од 1/2 идеалног дела накнадно пронађене имовине оставиоца.

Приговор недостатка пасивне легитимације туженог ГГ, првостепени суд је оценио основаним имајући у виду да тужени ГГ није ни у каквом материјално правном односу са парничним странкама, нити са њиховим покојним оцем. На свом делу породичне стамбене зграде која је подељена по вертикали тужени ГГ је право својине стекао на основу уговора о купопродаји закљученог са ИИ, овереног код Другог основног суда у Београду под Ов. бр.26013/2014. Следом наведеног, оцењено је да тужени ГГ не налази, нити се налазио у било каквом односу са парничним странкама из ког односа би евентуално могао да црпи процесну легитимацију у овом поступку.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом правила о терету доказивања из члана 231. Закона о парничном поступку одбио тужбене захтеве тужилаца, имајући у виду да су тужиоци били у обавези да предложе извођење одговарајућих доказа на околност утврђивања које делове зграде су странке сопственим средствима изградиле и колики је део економског доприноса сваког од њих у конкретном случају, а да приложени налаз и мишљење вештака грађевинске струке није могао да узме у обзир приликом доношења одлуке у овом поступку јер се дати

налаз односи на могућност физичке деобе породичне стамбене зграде.

Супротно жалбеним наводима тужилаца, правилна је одлука првостепеног суда да тужбени захтев није основан у односу на туженог ГГ. Пасивна легитимација, као један од облика стварне легитимације представља материјално правни однос странке према предмету спора, тако да пасивну легитимацију једино у спору има лице које је учесник материјално правног односа, из чега следи да је приговор недостатка пасивне легитимације материјално правни приговор који утиче на основаност тужбеног захтева. Како тужени ГГ није учесник материјално правног односа, правилан је закључак првостепеног суда да није пасивно легитимисан.

Одредбом члана 205. став 1. тачка 1. Закона о парничном поступку, прописано је да више лица могу једном тужбом да туже, односно да буду тужени (супарничари) ако су у погледу предмета у правној заједници или ако њихова права, односно обавезе проистичу из истог чињеничног и правног основа, а чланом 210. истог закона прописано је да ако се по закону или због природе правног односа спор може да се реши на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари), они се сматрају као једна парнична странка, тако да кад поједини супарничари пропусте неку радњу, дејство парничних радњи које су извршили други супарничари односе се и на оне који те радње нису предузели. Чланом 211. Закона о парничном поступку, прописано је да нужно супарништво постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално правног односа (став 1.), а ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев, а да о нужном супарништву суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

Имајући у виду да су поднетом тужбом тужиоци АА и ББ тражили да се утврди да су ванкњижни сувласници у делу од по 1/2 новоформираног стана насталог претварањем таванске етаже у стамбени простор у стамбеној згради која се налази у ... у улици ... и да је тужилац АА ванкњижни сувласник 1/2 новоформираног стана насталог претварањем подрумске етаже у стамбени простор у стамбеној згради у улици ..., те да се утврди да заоставштину сада покојног ЂЂ чини ванкњижно право сувласништва у делу од 1/2 новоформираног стана насталог претварањем подрумске етаже у стамбени простор у стамбеној згради у улици ... у ... и утврђено да је тужени ГГ власник куће к.бр.... у улици ... у ..., правилно је суд у односу на туженог ГГ захтев одбио као неоснован, правилно налазећи да овај тужени није пасивно легитимисан у предметном спору.

Из наведених разлога, побијана пресуда је потврђена у ставовима првом и трећем изреке у односу на туженог ГГ применом члана 390. Закона о парничном поступку.

Међутим, основано се жалбом тужилаца указује да је побијана пресуда у пеосталом делу захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, будући да не садржи јасне и разумљиве разлоге о одлучним чињеницама, а дати разлози који су нејасни. Поред наведеног,

основано се жалбом указује и да је правостепени суд због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврдио.

Одредбом члана 195. Породичног закона, прописано је ставом 1. да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину, ставом 2. да члановима породице у смислу става 1. овог члана се сматрају крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе, а ставом 3. да се на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима).

За стицање имовине у породичној заједници потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој и само у том случају чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине, док величина својинског удела у заједнички стеченој имовини зависи од вредности уложеног рада у стицању и очувању имовине, било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини, или ван домаћинства, тако да су остварени приходи уношени у заједницу, као и од прихода од посебне имовине појединих чланова домаћинства, који се појављују као резултат коришћења те имовине поред вредности уложеног рада.

Првостепени суд није утврдио битне чињенице за доношење правилне и законите одлуке о захтеву тужилаца. Наиме, није утврђено да ли је у време изградње спорног објекта постојала породична и економска заједница у смислу вођења заједничког живота, поделе рада и заједничког привређивања и ко је исту чинио. Првостепени суд није утврдио ни уколико је постојала породична заједница до када је трајала, ни да ли је и колико сада покојни ЂЂ улагао у изградњу предметног објекта. Није утврђено ни да ли је између чланова породичног домаћинства постојао договор, ко је изводио радове, односно градио и да ли су сви чланови породичне заједнице учествовали у изградњи породичне стамбене зграде или не и за кога је иста грађена. Осим изнетог побијана пресуда уопште нема разлоге о захтеву тужилаца да се утврди да 1/2 стана у подрумској етажи представља заоставштину пок. ЂЂ.

Из наведених разлога, побијана пресуда у преосталом делу става првог изреке, другом и преосталом делу става трећег изреке у односу на тужене ВВ и ДД, морала је бити укинута на основу члана 387. став 1. тачка 3. у вези члана 391. став 1. и 392. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку, првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка и правилном оценом изведених доказа утврдити све околности на које је указао другостепени суд. Пошто поступи по изнетом, првостепени суд ће правилном применом цитираног материјалног права одлучити о захтевима тужилаца и у својој одлуци навести јасне и разумљиве разлоге, тако да се одлука може испитати.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке првостепене пресуде на основу члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку, с обзиром да зависи од коначног исхода спора у смислу члана 153. истог закона.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић